

คู่มือ

การเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในร่องสวนมะพร้าว
โครงการการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย

จัดทำโดย

ผศ.ดร. สิริวัลภ์ เรืองช่วย ตู้ประกาย

ผศ. ดร. ปรีศนา เพียรจริง

ผศ. ดร. ปารินดา สุขสบาย

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

สนับสนุนโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คู่มือ
การเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในร่องสวนมะพร้าว
โครงการการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2562

คำนำ

คู่มือการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในร่องสวนมะพร้าว เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยเป็นทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยโครงการจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์เชิงชุมชน สังคม ตามแนวพระราชดำริ ปิงปประมาณ 2561 ผู้วิจัยจึงได้ทำการสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยดังกล่าวและจัดทำเป็นคู่มือเพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เพาะปลุกมะพร้าว หรือกลุ่มเกษตรกรผู้สนใจในการนำปลานวลจันทร์ทะเลไปเพาะเลี้ยงในพื้นที่ของตนเอง การขยายผลเพาะเลี้ยงปลานวลทะเลในพื้นที่ต่าง ๆ จะช่วยสืบสานแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 ในการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลแก่เกษตรกรเพื่อเป็นแหล่งอาหารและเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง

ผศ.ดร.สิรวัลล์ เรื่องช่วย ตู๊ประกาย และคณะ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2562

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในประเทศไทย	5
- การเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล	7
บทที่ 3 การเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในร่องสวนมะพร้าว	8
- ลักษณะของพื้นที่ที่เหมาะสม	8
- การเตรียมร่องสวน การคัดเลือกลูกพันธุ์และการอนุบาลลูกปลานวลจันทร์ทะเลก่อนปล่อยลงร่องสวน	11
- การจับปลานวลจันทร์ทะเลในร่องสวน	14
บทที่ 4 เครื่องมือแหล่งลูกพันธุ์ปลานวลจันทร์ทะเล	15
บรรณานุกรม	18

บทที่ 1 บทนำ

ปลานวลจันทร์ทะเล (*Chanos chanos*) เป็นปลาทะเลชนิดหนึ่งที่สามารถอาศัยในน้ำกร่อยหรือน้ำจืดได้ เป็นปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะฟิลิปปินส์ จีน อินโดนีเซีย เวียดนาม และไต้หวัน เป็นปลาประจำประเทศฟิลิปปินส์ และเป็นปลาประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นปลาที่ได้รับความนิยมเนื่องจากมีรสชาติดี สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย นอกจากนี้ยังเป็นปลาชนิดแรกและชนิดเดียวที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้กรมประมงเพาะพันธุ์ เพื่อส่งเสริมให้เป็นปลาเศรษฐกิจมาตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2508 เพื่อให้ชาวบ้านได้ใช้เป็นอาหารและเพิ่มรายได้ในการยังชีพ จนกระทั่งปี 2553 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งประจวบคีรีขันธ์เริ่มถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร จัดฝึกอบรมหลักสูตรการเลี้ยงปลานวลจันทร์ และในปี 2556 มีการจัดตั้งกลุ่มแปรรูปปลานวลจันทร์ทะเล บ้านคลองวาฬ ตามแนวพระราชดำริ โดยรับปลาจากเกษตรกรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ แต่ปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักปลานวลจันทร์ทะเล จำนวนที่ขยายพันธุ์และเพาะเลี้ยงได้ยังมีจำนวนไม่มากนักเมื่อเทียบกับปลาชนิดอื่น มี

การเพาะเลี้ยงเชิงพาณิชย์ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เท่านั้น และ ไม่ปรากฏว่ามีการเพาะเลี้ยงในร่องสวนมะพร้าวแต่อย่างใด ส่งผลให้ การพัฒนาเพื่อให้เป็นปลาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยยังไม่ เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์

จากงานวิจัยของปารินดา สุขสบาย และ สิริวัลภ์ เรื่องช่วย ตู้ประกาย (2559) เรื่องการจัดการน้ำทิ้งทางการเกษตรด้วยต้นอเม ซอนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา: ต.จอมปลวก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม ซึ่งผล การศึกษาพบว่าต้นอเมซอน (*Echinodorus cordifolius* (L.) มี ศักยภาพในการบำบัดน้ำทิ้งทางการเกษตรในร่องสวนมะพร้าว เนื่องจากเดิมพื้นที่ดังกล่าวมีปัญหาการมีปริมาณสารมลสาร เช่น ค่าบีโอดี (BOD), ซีโอดี (COD), ของแข็งแขวนลอย (SS) แคดเมียม และสารหนูเกินมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งหลังจากปลูกต้นอเมซอนใน ร่องสวนมะพร้าว พบว่าพารามิเตอร์ทุกตัวผ่านเกณฑ์มาตรฐาน น้ำทิ้ง ซึ่งให้เห็นว่าคุณภาพน้ำในร่องสวนมะพร้าว จ.สมุทรสงคราม ที่ ผ่านการปรับสภาพด้วยต้นอเมซอน รวมถึงลักษณะความลึกและ ความยาวของร่องสวนมะพร้าวมีความเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยง ปลานวลจันทร์ทะเล เนื่องจากเป็นปลากินพืชที่สามารถเติบโตได้ดีใน บ่อดิน เลี้ยงง่าย โตเร็ว มีความทนทานโรคค่อนข้างสูง กินอาหารได้ หลากหลาย และมีความสามารถในการทนเค็มกว้าง สามารถอยู่ได้ทั้ง ในน้ำทะเล น้ำกร่อย และน้ำจืด อยู่อาศัยได้ดีในน้ำลึกประมาณ 50 เซนติเมตร และต้องการพื้นที่มากสำหรับการว่ายน้ำ

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของปริศนา เพียรจริง และจารินี ศานติจรรยาพร (2560) เรื่องการประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ปลานวลจันทร์ทะเลอดก้าง ซึ่งผลการศึกษาของงานวิจัยนี้ทำให้ทราบเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล และพบว่าปลานวลจันทร์ทะเลสามารถเลี้ยงในบ่อดินได้ดี โดยใช้บ่อดินที่มีความลึกของน้ำประมาณ 0.5 – 0.8 เมตร ซึ่งจากลักษณะความลึก ความกว้าง และความยาวของร่องสวนมะพร้าวจัดว่ามีความเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล และหลังจากเลี้ยงปลานวลจันทร์ประมาณ 8 เดือน จะได้ปลาน้ำหนักตั้งแต่ 600 – 1,000 กรัม ดังกล่าวแล้ว ซึ่งเป็นขนาดที่นิยมจับและนำมาจำหน่ายเพื่อการบริโภคได้

การนำองค์ความรู้จากงานวิจัยทั้ง 2 เรื่อง ดังกล่าวไปขยายผลสู่เกษตรกรรสวนมะพร้าวเป็นการส่งเสริมและขยายพันธุ์ปลานวลจันทร์ตามแนวพระราชดำริส เป็นการพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืน เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ และเป็นการดำเนินการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งในแนวทางในการสานต่อโครงการตามแนวพระราชดำริ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในร่องสวนมะพร้าว
2. เพื่อใช้เป็นคู่มือวิชาการสำหรับเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และประชาชนที่สนใจในการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในร่องสวนมะพร้าว นำไปใช้ดำเนินการที่ถูกต้องหลักวิชาการ

บทที่ 2

การเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลในประเทศไทย

ปลานวลจันทร์ทะเล มีชื่อสามัญว่า Milkfish และชื่อวิทยาศาสตร์คือ *Chanos chanos* (Forsskal, 1775) (FAO, 2006: 1) หรือชื่ออื่นๆได้แก่ ปลาดอกไม้ ปลาทูน้ำจืด ปลาชะลิน หรือชาวจีนเรียก ไฮลิ่ง เป็นปลาชนิดเดียวที่จัดอยู่ในวงศ์ Chanidae เป็นปลาทะเลที่มีรูปร่างเพรียว เรียวหัวเรียวท้าย เกล็ดละเอียดสีเทาเงิน มีครีบหลัง 1 อัน หางเว้าเป็นแฉก ปลายแหลม เส้นข้างตัวยาวตลอด เกล็ดที่เส้นข้างตัว 78-90 เกล็ด (ภาพที่ 2.1) ปากเล็กไม่มีฟันขนาดโตเต็มที่ยาวประมาณ 180 เซนติเมตร แพร่กระจายอยู่ทั่วไปในแถบอินโดแปซิฟิกชอบว่ายน้ำตามชายฝั่ง โดยพบกระจายอยู่ตามแถบทะเลในแถบซีกโลกเหนือ ในเขตร้อน (tropical) เรื่อยขึ้นมาถึงกึ่งเขตร้อน (subtropical) ตามแนวไหล่ทวีปและรอบๆหมู่เกาะต่างๆ จึงพบกระจุกกระจายไปถึงเขตทะเลแดง และ แอฟริกาใต้ หมู่เกาะฮาวาย ทะเลรอบๆหมู่เกาะในประเทศญี่ปุ่น และเขตแปซิฟิกตะวันออกแถบแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปลานวลจันทร์จะออกไปในเขตทะเลที่มีความเค็มในช่วงเดือนจำเพาะ ในบางพื้นที่มีช่วงเวลาเหมาะสมต่อการออกไปเพียง 1-2 ครั้งต่อปี เช่น ช่วงฟูลมูน (full moon) และ ตัวอ่อนของปลาจะเจริญเติบโตในบริเวณแนวปะการัง โดยหากิน แพลงก์ตอน และ จุลินทรีย์ต่างๆในดิน

ตะกอนในทะเล เมื่อตัวอ่อนของปลานวลจันทร์โตได้ระยะหนึ่ง จะว่ายน้ำมาหากินตามแนวชายฝั่ง โดยจะชอบอาศัยตามแนวป่าชายเลน หรือ เขตน้ำกร่อย ในบางครั้งอาจอพยพเข้ามาถึงทะเลสาบน้ำจืดในแผ่นดิน ซึ่งปลานวลจันทร์ทะเลจะโตเต็มวัยในเขตน้ำกร่อย ป่าชายเลน หรือ แหล่งน้ำจืดอื่น ๆ ที่มีทางเชื่อมต่อกับทะเล ซึ่งเมื่อถึงช่วงเวลาเจริญพันธุ์ ปลานวลจันทร์ทะเลจะอพยพกลับสู่ทะเล เพื่อวางไข่ต่อไป (FAO, 2006 : 3-4, นิธิวัฒน์ วงศ์วิวัฒน์. 2553. น. 3)

ภาพที่ 2.1 ปลานวลจันทร์ทะเล : *Chanos chanos*
ที่มา: ปริศนา เพ็ชรจริง และจารินี ศานติจรรยาพร, 2560

การเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล

ปลานวลจันทร์ทะเลเป็นปลาที่สามารถเลี้ยงได้ในสภาพน้ำเค็ม น้ำกร่อย และ น้ำจืด เนื่องจากสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเค็มของน้ำได้หลายระดับ (euryhaline behavior) (Adiputra et al. 2012: 3055) ปลานวลจันทร์ทะเลเป็นที่นิยมนำมาเพาะเลี้ยงประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ อินโดนีเซีย และประเทศฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นประเทศหลักที่ทำการเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล นอกจากนี้พบการเพาะเลี้ยงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน หรือ ไต้หวัน (Adiputrav et al, 2012: 3055)

ในอดีตช่วงปี ค.ศ.1970 ประเทศฟิลิปปินส์ได้พัฒนาวิธีการในการเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล โดยจัดทำภายใต้การส่งเสริม และ วิจัยจากหน่วยงาน พัฒนาประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South Asian fisheries development) หรือ รู้จักกันดีในนามของ เซฟเดค (SEAFDEC) โดยหน่วยเพาะเลี้ยงที่รับผิดชอบทางด้าน การเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล (Aquaculture หรือ AQD) ตั้งอยู่ในเมืองอีโลอิโล (Iloilo) พัฒนาแนวทางในการเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเลตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 จนถึงปัจจุบัน โดยการพัฒนาจะเน้นที่การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการเพาะเลี้ยง และ การค้าขายตัวอ่อนปลานวลจันทร์ในเขตอินโดแปซิฟิก ในกลุ่มประเทศที่นิยมเพาะเลี้ยง ได้แก่ ไต้หวัน จีน และอินโดนีเซีย

บทที่ 3

การเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ในร่องสวนมะพร้าว

ลักษณะของพื้นที่ที่เหมาะสม

เนื่องจากปลานวลจันทร์ทะเลเป็นปลาที่ทนเค็มได้กว้าง จึงสามารถนำมาเลี้ยงในพื้นที่ที่มีความเค็มของน้ำที่หลากหลายได้ พื้นที่ร่องสวนมะพร้าวเป็นลักษณะของแหล่งน้ำที่มีความเป็นไปได้ในการนำปลานวลจันทร์ทะเลมาเลี้ยงเนื่องจากมีลักษณะที่เหมาะสมดังนี้

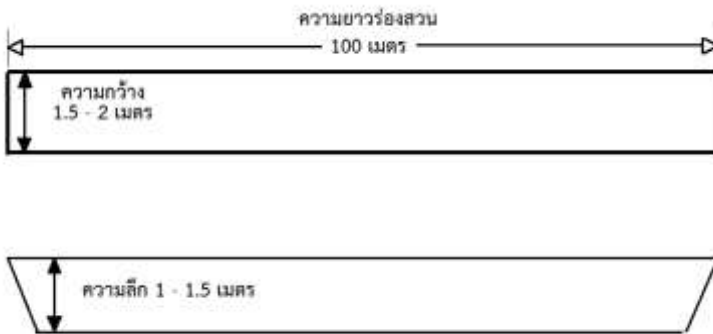
1. มีความลึกในขนาดที่เหมาะสม ร่องสวนมะพร้าว โดยทั่วไปมีความลึกประมาณ 1 – 1.5 เมตรลักษณะจะเหมาะกับอุปนิสัยปลานวลจันทร์ทะเลเนื่องจากปลานวลจันทร์ทะเลเป็นปลาที่หากินทั้งผิวน้ำ และหน้าดิน ทำให้ปลาสามารถว่ายน้ำขึ้นลงได้อย่างอิสระและมีความเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ตลอดจนการหลบภัยศัตรูตามธรรมชาติ

2. มีพื้นที่ และความยาวมากกว่า 100 – 200 เมตร ซึ่งเหมาะแก่อุปนิสัยปลานวลจันทร์ทะเลเนื่องจากปลานวลจันทร์ทะเลชอบว่ายน้ำไปมา และมีลักษณะปราดเปรียว จึงต้องการพื้นที่ในการว่ายน้ำมากขึ้น ลักษณะร่องสวนมะพร้าวที่มีความยาวประมาณ 100 เมตร และกว้างประมาณ 2 เมตร จึงเหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล โดยไม่ต้องมีการ

จัดทำร่องสวนใหม่ และการสร้างบ่อดินใหม่ ดังภาพที่ 3.1 และภาพที่ 3.2

3. คุณภาพน้ำที่ดี มีน้ำถ่ายเทอยู่เสมอ เนื่องจากร่องสวนมะพร้าวที่พบในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร นั้นเป็นพื้นที่ที่ร่องสวนต่อกับลำรางธรรมชาติ และแหล่งน้ำธรรมชาติ มีน้ำหมุนเวียนเข้าร่องสวนตามการขึ้นลงของน้ำทะเล ซึ่งทำให้ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำอยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของปลานวลจันทร์ทะเลได้ดี และน้ำมีคุณภาพดีไม่เน่าเสีย ซึ่งง่ายต่อการนำปลานวลจันทร์ทะเลมาปล่อยตามธรรมชาติโดยไม่ต้องใช้เครื่องมือเพื่อตีน้ำ

4. มีอาหารตามธรรมชาติ โดยในร่องสวนมะพร้าวจะมีลักษณะของการสะสมอินทรีย์วัตถุจากการเพาะปลูกพืชของชาวสวน และพืชสาหร่ายที่ขึ้นตามธรรมชาติ ทำให้เป็นแหล่งอาหารที่ดีของปลานวลจันทร์ทะเล ซึ่งหากเกษตรกรนำไปเลี้ยงไม่จำเป็นต้องให้อาหารเพิ่มเติมใด ๆ ก็ได้

ภาพที่ 3.1 ลักษณะทางกายภาพของร่องสวน
ที่เหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล

ภาพที่ 3.2 ลักษณะร่องสวนมะพร้าว
ที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงปลานวลจันทร์ทะเล

การเตรียมร่องสวนมะพร้าว การคัดเลือกลูกพันธุ์ และการอนุบาลลูกปลานวลจันทร์ทะเล ก่อนปล่อยลงร่องสวนมะพร้าว

ในการเตรียมร่องสวนมะพร้าว และการคัดเลือกลูกปลานวลจันทร์ทะเลเพื่อนำมาเลี้ยง ควรทำดังนี้

1. วัดค่าความเค็มในน้ำ ถึงแม้ปลานวลจันทร์ทะเลจะมีความสามารถในการทนเค็มได้กว้าง แต่ผู้เลี้ยงจะต้องวัดค่าความเค็มในน้ำก่อนที่จะปล่อยปลานวลจันทร์ทะเลลงในร่อง โดยค่าความเค็มที่นิยมวัดสามารถใช้เครื่องมือแบบพกพาอย่างง่าย และค่าที่ได้จะอยู่ในรูปของ ส่วนในพันส่วน (ppt) ซึ่งหลังจากวัดเสร็จผู้เลี้ยงต้องแจ้งแก่ผู้ค้าลูกปลาเพื่อให้เตรียมลูกปลาที่มีความชินต่อความเค็มที่ปลาจะไปเติบโต

2. การเตรียมร่องสวนมะพร้าว โดยชิงตาข่ายตาถี่บริเวณทางน้ำเข้าออก เพื่อป้องกันปลาหนีจากร่อง เนื่องจากพื้นที่ที่ติดต่อแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีน้ำขึ้นลงควรชิงตาข่ายเนื่องจากปลาจะว่ายน้ำหนีจากร่องในช่วงน้ำขึ้นลงได้ และยังช่วยป้องกันศัตรูตามธรรมชาติ เช่น ปลาช่อน ปลากระพง ดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างการขึงตาข่ายเพื่อป้องกันปลานวลจันทร์ทะเล
หนี และป้องกันศัตรูตามธรรมชาติ

3. การเตรียมสถานที่อนุบาล หากผู้เลี้ยงต้องการอนุบาลปลานวลจันทร์ทะเลที่มีขนาดเล็กก่อนปล่อยลงร่องสวนมะพร้าวสามารถอนุบาลในบ่อซีเมนต์ และเลี้ยงร่วมกับปลากินพืชชนิดอื่น ๆ เช่น ปลานิล โดยควรจะมีเครื่องมือให้ออกซิเจนและให้อาหารปลาเล็ก เช่น ผงรำข้าว

4. การคัดเลือกลูกพันธุ์ ในการคัดเลือกลูกพันธุ์ปลา นวลจันทร์ทะเล เพื่อนำมาเลี้ยงในร่องสวนมะพร้าว ควรเลือกซื้อ ลูกปลาที่มีขนาด ตั้งแต่ 1-2 นิ้วเพื่อให้ปลามีความแข็งแรงและ สุขภาพดีก่อนที่จะปล่อยลงร่องสวน โดยหากจะนำมาอนุบาลเอง ก่อนปล่อยสามารถปล่อยปลาเล็กขนาด 1.2 นิ้วลงในบ่อซีเมนต์ได้ แต่ถ้าจะปล่อยปลานวลจันทร์ทะเลลงร่องสวน ควรปล่อยปลาที่โต ขนาด 5 นิ้วขึ้นไปเพื่อให้ปลามีความแข็งแรงในการว่ายน้ำ การหา อาหาร และการหนีศัตรูตามธรรมชาติ ทั้งนี้ลูกปลาที่ขนส่งก่อน ปล่อยนั้น ควรบรรจุในถุงพลาสติกที่อัดแก๊สออกซิเจน ดังภาพที่ 3.4 และก่อนปล่อยควรนำถุงใส่ลูกปลาลอยในน้ำร่องสวนมะพร้าว ประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อให้ปลาชินกับอุณหภูมิน้ำในร่องสวน มะพร้าวก่อนปล่อยออกจากถุง

ภาพที่ 3.4 ลูกปลานวลจันทร์ทะเลในถุงก่อนการปล่อยลงร่องสวน

การจับปลานวลจันทร์ทะเลในร่องสวนมะพร้าว

ปลานวลจันทร์ทะเลที่เลี้ยงในร่องสวนมะพร้าวโดยไม่ให้อาหารจะมีอัตราการเติบโตช้ากว่าปลานวลจันทร์ทะเลที่ขุนเลี้ยงในบ่อดิน โดยหากปล่อยแล้ว ควรจับปลาหลังจากนั้น 1 ถึง 1 ปี ครึ่งซึ่งจะได้ปลาที่มีขนาดประมาณ 600 กรัม โดยในการจับควรใช้การลากอวนและชิงตาข่ายก่อนการจับเพื่อป้องกันปลาหนี นอกจากนี้ ควรจับในช่วงน้ำลงต่ำสุด เพื่อให้ง่ายต่อการจับ และปลาไม่ช้ำมาก เนื่องจากปลานวลจันทร์ทะเลค่อนข้างตกใจง่ายจึงควรจับด้วยความระมัดระวัง ดังภาพที่ 3.5

ภาพที่ 3.5 การลากอวนเพื่อจับปลานวลจันทร์ทะเล
ในร่องสวนมะพร้าว

บทที่ 4

เครือข่ายแหล่งลูกพันธุ์ปลานวลจันทร์ทะเล

ในปัจจุบันประเทศไทยสามารถเพาะลูกพันธุ์ปลานวลจันทร์ทะเลได้เอง โดยแหล่งที่เพาะและจำหน่ายลูกปลานวลจันทร์ทะเลของหน่วยงานราชการมีจำนวน 2 แหล่งดังนี้

1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งประจวบคีรีขันธ์

ศูนย์พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งประจวบคีรีขันธ์ เป็นมาศูนย์พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 1 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังภาพที่ 4.1 โดยเกษตรกรสามารถติดต่อขอซื้อลูกพันธุ์ปลานวลจันทร์ทะเลไปเพาะเลี้ยง ได้โดยติดต่อที่เจ้าหน้าที่ดูแลการเพาะเลี้ยงประจำศูนย์ฯ คือ คุณ วาสนา พรมราช เบอร์ติดต่อ 0879920470

ภาพที่ 4.1 ศูนย์พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
จ.ประจวบคีรีขันธ์

2. โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างตามพระราชดำริ

โดยสถานที่นี้ตั้งอยู่ในพื้นที่ ต.บางแห้ว อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี ดังภาพที่ 4.2 โดยหน่วยงานนี้ได้ทำการอนุบาลลูกพันธุ์ปลานวลจันทร์ทะเลที่รับมาดูแลต่อเนื่อง ซึ่งเกษตรกรสามารถติดต่อเพื่อขอซื้อลูกพันธุ์ปลานวลจันทร์ทะเลมาเพาะเลี้ยงต่อได้ โดยติดต่อได้ที่ เบอร์ 032 783529

ภาพที่ 4.2 โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่าง ตามพระราชดำริ
จ.เพชรบุรี

บรรณานุกรม

- กรมประมง. (2559). **ปลานวลจันทร์ทะเล**.สืบค้นเมื่อ 2560, สิงหาคม 08, เข้าถึงได้จาก <http://www.fisheries-prachuap.com/>.
- ปารินดา สุขสบาย และ สิริวัลภ์ เรืองช่วย ตู้อประกาย. (2559) **การจัดการน้ำทิ้งทางการเกษตรด้วยต้นเมฆออนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน** กรณีศึกษา : ต.จอมปลวก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. กรุงเทพฯ.
- ปริศนา เพียรจริง และ จารินี ศานติจรรยาพร. (2560). **การประเมินวัฏจักรชีวิตปลานวลจันทร์ทะเลอดักง**. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. กรุงเทพฯ.
- นิธิวัฒน์ วงศ์วิวัฒน์. (2553). **การศึกษาการเจริญเติบโตของปลานวลจันทร์ทะเล (Chanos chanos (Forsskal, 1775)) ที่เลี้ยงด้วยอาหารเม็ดในบ่อดิน**. ปัญหาพิเศษตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาการประมง (เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ). มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร.
- วุฒิชัย อ่อนเอี่ยม, ลิขิต ชูชิต และ เทพบุตร เวชกามา. (2553). **ผลของความเค็มต่างระดับต่อการอนุบาลลูกปลานวลจันทร์ทะเล (Chanos chanos, Forskal) ในถังไฟเบอร์**. ในวารสารการประมง. ปีที่ 63. ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์. กรมประมง, กรุงเทพฯ.
- สุรเศรษฐ์ มีศิลป์. (2557). **ปลาเตี๊ยะ 77 จังหวัด**. หน้า 67. ใน นิตยสาร Aquarium biz. ปีที่ 4 ฉบับที่ 43. สำนักพิมพ์खाเงิน จำกัด. นนทบุรี.
- Adiputra, Y.T., Chuang, J-L., and Gwo, J -C. (2012). **Genetic diversity of Indonesia milkfish (Chanos chanos) using amplified fragment length polymorphism (AFLP) analysis**. African Journal of Biotechnology Vol. 11(13), pp. 3055-3060.
- FAO. (2006). **Culture aquatics species information programme Chanos chanos (Forsskal, 1775)**. Access online : http://www.fao.org/fishery/culturedspecies/Chanos_chanos/en#tcNA002B. Retrieved on 12/7/2557.
- _____. (2012). **The state of world fisheries and aquaculture 2012**. FAO. Fisheries and aquaculture department. Rome, Italy. Access online : <http://www.fao.org/docrep/016/i2727e/i2727e00.htm>. Retrieved on 12/7/2557.
- Yap, W.G., Villaluz, C., Soriano, M. G.G., and Santos, M. N. (2007). **Milfish production and processing technologies in the Philippine**. Department of Agriculture - Bureau of Agricultural Research (BAR) University of the Philippines in the Visayas (UPV).